

KALICI ORGANİK KİRLETİCİLER HAKKINDA YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

GEREKÇE

İnsan sağlığı ve çevreyi kalıcı özellik gösteren kimyasalların olumsuz etkilerinden korumayı, kısıtlama, yasaklama yada önleme gibi tedbirler olarak bu maddelerin üretimlerini, kullanımlarını, ticaretini ve salımları ile stokları ve atıklarını tamamen ortadan kaldırmayı hedefleyen “Kalıcı Organik Kirleticilere (KOK) İlişkin Stockholm Sözleşmesi” Birleşmiş Milletler Çevre Programı-UNEP tarafından hazırlanmıştır. Sözleşme Bakanlığımız tarafından 23 Mayıs 2001’de imzalanmış olup, 14 Nisan 2009 tarihinde 5871 sayılı Kanun olarak (Resmi Gazete:14.04.2009, No.27200) TBMM’nin onayından geçmiş ve Bakanlar Kurulunca kabul ederek 30 Temmuz 2009’da yayımlanmıştır. (Resmi Gazete:30.07.2009, No.27304). Sözleşme, 12 Ocak 2010 tarihinde Türkiye için resmen yürürlüğe girmiştir.

Sözleşme kapsamında, kalıcı organik kirleticiler özellik gösteren kimyasalların üretim, kullanım, ithalat ve ihracatının yasaklanması, salımlarının azaltılması için gerekli tedbirlerin alınması, bu kimyasallara ait stokların ve atıkların çevreye uyumlu şekilde bertarafının sağlanması ve bu kimyasallarca kirlenmiş alanların belirlenmesi ve çevreye uyumlu şekilde iyileştirilmesi, ulusal uygulama planının oluşturulması ve belirli aralıklarla uygulama planının güncellenmesi, bu kimyasalların her birinin; toplam üretim, ithalat ve ihracat miktarları, ithal/ihraç ettiği devletlerin listesinin belirli aralıklarla raporlanması ile bu kimyasallara ilişkin genel ve özel raporlama ülkemizin yerine getirmesi gereken yükümlülüklerdir.

Stockholm Sözleşmesi’nin AB nezdinde uygulaması amacıyla da 850/2004/EC sayılı Kalıcı Organik Kirleticiler Tüzüğü yayımlanmış olup, ülkemizde 14 Kasım 2018 tarihli ve 30595 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Kalıcı Organik Kirleticiler (KOK) Hakkında Yönetmelik” ile uyumlaştırılmıştır.

25/06/2019 tarihinde (EC) 2019/1021 sayılı Kalıcı Organik Kirleticiler Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü güncellenmiş olup, AB müktesebatına uyum ve ülkemizdeki kimyasallar mevzuatındaki gelişmelerin mevzuata aktarılması amacıyla Kalıcı Organik Kirleticiler Yönetmeliğinde güncelleme ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

Kalıcı Organik Kirleticiler Yönetmeliğinin revize edilmesi, hem insan sağlığı ve çevrenin kalıcı organik kirleticilerden daha etkin korunmasının sağlanması, hem de Stockholm Sözleşmesi ile Avrupa Birliği çevre faslı kapsamındaki sorumluluklarımızın yerine getirilmesi açısından önem taşımaktadır.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığından:

KALICI ORGANİK KİRLİTİCİLER HAKKINDA YÖNETMELİK

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

...

ğ) İthalat: Serbest dolaşıma giriş, antrepo, dâhilde işleme rejimi, hariçte işleme rejimi ve geçici ithalat rejimine tabi olarak Türkiye gümrük bölgesine fiziki girişi,

ı) İthalatçı: Serbest dolaşıma giriş, antrepo, dâhilde işleme rejimi, hariçte işleme rejimi ve geçici ithalat rejimine tabi olarak Türkiye gümrük bölgesine ithalatı gerçekleştirilen herhangi bir gerçek veya tüzel kişiliği,

ı) Kalıcı Organik Kirlenici: Kalıcı Organik Kirlenicilere ilişkin Stokholm Sözleşmesinin ek-D'sinde belirtilen özelliklere sahip maddeyi,

ıı) Kapalı sistem sahası sınırlı ara madde: İmalatı ve bir veya birden fazla maddeye dönüşümü tüm yaşam döngüsü boyunca teknik anlamda sıkı kontrollü şartlar altında aynı saha içerisinde gerçekleşen bir ya da daha fazla maddeye dönüştürmek üzere imal edilen ve tüketilen veya kimyasal işlemede kullanılan maddeyi,

ııı) Karışım: İki veya daha fazla maddeden oluşan karışımı veya çözeltiyi,

ıııı) Kullanım: Herhangi bir işleme, formülasyon, tüketim,

Çevre ve Şehircilik Bakanlığından:

KALICI ORGANİK KİRLİTİCİLER HAKKINDA YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK TASLAĞI

MADDE 1 – (1) 14/11/2018 tarihli ve 30595 sayılı Resmî Gazete'de

yayımlanan Kalıcı Organik Kirleniciler Hakkında Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki (ı) ve (ıı) bentleri eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

...

“ı) İstenmeyen eser miktardaki kirlenici: Belirli bir seviyenin altında maddenin anlamlı bir kullanımının olmadığı ve mevcut tespit metodlarının tespit seviyesi üzerinde kontrol ve uygulama sağlanamayan, kazaen oluşmuş minimum miktarda oluşan maddeyi,

...

ıı) Stok: Bu Yönetmeliğin ek-1'inde veya ek-2'sinde listelenen maddelerden oluşan veya bu maddeleri içeren sahibi tarafından biriktirilen madde, karışım veya esyayı,
ifade eder.”

depolama, saklama, bakım, kaplara doldurma, bir konteynırdan diğere aktarma, karıştırma, bir eşyanın üretimini veya başka herhangi bir kullanımı,

ö) Madde: Doğal halde bulunan veya bir üretim sonucu elde edilen, içindeki, kararlılığını sağlamak üzere kullanılan katkı maddeleri ile üretim işleminden kaynaklanan safsızlıklar dâhil, fakat yine içindeki, kararlılığını ve yapısını etkilemeden uzaklaştırılabilen çözücüler hariç, kimyasal elementleri ve bunların bileşiklerini,

ğ) Mevcut en iyi teknikler: Emisyonların çevre üzerindeki etkilerinin bütün olarak önlenmesi, bunun mümkün olmadığı durumlarda en aza indirilmesi amacıyla belirlenmiş emisyon sınır değerlerini ve gerekli izin belgesinin diğer şartlarına temel oluşturacak en etkin, ileri ve uygulanabilir teknikleri,

1) Teknikler: Kullanılan teknolojiyi ve tesisin tasarlanma, inşa, bakım, işletme ve devreden çıkarma yöntemlerini,

2) Mevcut teknikler: İşlemeci tarafından teknik ve ekonomik olarak uygulanabilir olduğu sürece, ülkemizde üretilmesine veya kullanılıyor olmasına bakılmaksızın, sektörde ekonomik ve teknik olarak sürdürülebilir koşullar ve maliyetler ile avantajlar dikkate alınarak uygulanan teknikleri,

3) En iyi: Çevrenin bir bütün olarak en yüksek düzeyde korunmasında en etkili olanı,

#) Piyasaya arz: Bedelli veya bedelsiz olarak, üçüncü tarafa tedarik etmeyi veya ihalatı,

ş) Sözleşme: Kalıcı Organik Kirleticilere İlişkin Stockholm Sözleşmesini,

ş) Sözleşme Sekretaryası: Stockholm Sözleşmesi Sekretaryasını,

<p>MADDE 5 –</p> <p>(1) Ek-1’de listelenen maddelerin kendi halinde, karışım içinde ya da eşyaların bileşenleri olarak imalatı, piyasaya arzı ve kullanımını yasaktır.</p> <p>(2) Ek-2’de listelenen maddelerin kendi halinde, karışım içinde ya da eşyaların bileşenleri olarak imalatı, piyasaya arzı ve kullanımını ek-2’de belirtilen şartlara göre kısıtlanır.</p>	<p>MADDE 2 – (1) Aynı Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkrasında geçen “karışım içinde ya da eşyaların bileşenleri olarak” ibaresi “karışım ya da eşya içinde” olarak değiştirilmiştir.</p> <p>“(1) Ek-1’de listelenen maddelerin kendi halinde, karışım ya da eşya içinde imalatı, piyasaya arzı ve kullanımını yasaktır.</p> <p>(2) Ek-2’de listelenen maddelerin kendi halinde, karışım ya da eşya içinde imalatı, piyasaya arzı ve kullanımını ek-2’de belirtilen şartlara göre kısıtlanır.”</p>
<p>MADDE 6 –</p> <p>(1) Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesi hükümleri aşağıdaki maddelere uygulanmaz:</p> <p>...</p> <p>b) Maddelerin, karışımların ya da eşyaların içinde istenmeden eser miktarda oluşmuş kirletici bir maddeye;</p> <p>e) Ek-1 veya ek-2’de listelenen herhangi bir maddeden oluşmuş, bu maddeyi içeren veya bu madde ile kirletilmiş atıklara.</p> <p>(2) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte veya öncesinde üretilen eşyaların bileşeni olan maddeler ile ilgili olarak Yönetmeliğin 5 inci maddesi yürürlük tarihinden altı ay sonra uygulanır. Ek-1 veya ek-2’de listelenen bir maddenin bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte veya öncesinde kullanımda olan eşyaların bileşeni olması durumunda bu Yönetmeliğin 5 inci maddesi uygulanmaz...</p> <p>(4) ...</p>	<p>MADDE 3 – (1) Aynı Yönetmeliğin 6 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (c) bendi yürürlükten kaldırılmıştır. Aynı maddenin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. Aynı maddenin 4 üncü fıkrasına (d) bendi aşağıdaki şekilde eklenmiştir.</p> <p>“(1) Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesi hükümleri aşağıdaki maddelere uygulanmaz:</p> <p>...</p> <p>b) <u>Maddelerin, karışımların ya da eşyaların içinde ek-1 ve ek-2’de yer alan ilgli girişlerde belirtilen istenmeden eser miktarda bulunan kirletici bir maddeye,</u></p> <p>(2) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte veya öncesinde üretilen eşyaların <u>icerisindeki</u> maddeler ile ilgili olarak Yönetmeliğin 5 inci maddesi yürürlük tarihinden altı ay sonra uygulanır. Ek-1 veya ek-2’de listelenen bir maddenin bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte veya öncesinde kullanımda olan eşyaların <u>icinde</u> olması durumunda bu Yönetmeliğin 5 inci maddesi uygulanmaz...</p> <p>(4) ...</p>

	<p>d) İmalatçı nihai ürün olarak madde, karışım ve esyanın içerisinde kalıcı organik kirletici oluşturan başka forma dönüşmemiş ve istenmeden eser miktarda oluşmuş ilgili maddenin gerçek veya tahmini üretim ve kullanım miktarları ile alanı sınırlı kapalı sisteme ilişkin bilgileri Bakanlığa bildirmiş ise”</p>
<p>MADDE 9 -</p> <p>(4) İkinci fıkraya istisna olarak:</p> <p>... b)...</p> <p>5) Ek-5'in ikinci bölümünde yer alan konsantrasyon limiti değerleri, bu maddenin dördüncü fıkrasının (b) bendinin amaçları için Bakanlık tarafından belirlenir. Bu konsantrasyon limiti değerleri belirleninceye kadar:</p> <p>a) Bakanlık dördüncü fıkranın (b) bendi kapsamında ele alınan atık ile ilgili olarak konsantrasyon limiti değerleri veya özel teknik şartları kabul edebilir veya uygulayabilir;</p> <p>b) Atığın dördüncü fıkranın (b) bendi uyarınca ele alınması durumunda, ilgili atık sahipleri atığın kalıcı organik kirletici içeriği hakkında Bakanlığa bilgi sağlar.</p> <p>6) Bakanlık teknik gelişmeler, ilgili uluslararası kararlar ve kararlar ile dördüncü fıkraya ve ek-5 uyarınca verilen onayları dikkate alarak bu maddenin uygulanmasına ilişkin ilave önlemleri kabul edebilir.</p>	<p>MADDE 4 - (1) Aynı Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki alt bent eklenmiştir. Aynı maddenin beşinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır, altıncı fıkrası beşinci fıkraya olarak değiştirilmiştir ve söz konusu fıkrada geçen “kurallar” ibaresi “rehberler” şeklinde değiştirilmiştir.</p> <p>“(4) İkinci fıkraya istisna olarak:</p> <p>... b)...</p> <p>3) Atık sahipleri atığın kalıcı organik kirletici içeriği hakkında Bakanlığa bilgi sağlamış ise.”</p> <p>5) Bakanlık teknik gelişmeler, ilgili uluslararası rehberler ve kararlar ile dördüncü fıkraya ve ek-5 uyarınca verilen onayları dikkate alarak bu maddenin uygulanmasına ilişkin ilave önlemleri kabul edebilir.</p>

<p>MADDE 12 –</p> <p>(2) Bakanlık ve ilgili kurum ihtiyac halinde,</p> <p>...</p> <p>c) Çalışanlar, bilim adamları, eğitimciler ile teknik ve idari personel olmak üzere eğitimi,</p>	<p>MADDE 5 – (1) Aynı Yönetmeliğin 12 nci maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendinde geçen “bilim adamları, eğitimciler” ifadeleri “bilim insanları, eğitimciler” olarak değiştirilmiştir.</p> <p>“(2) Bakanlık ve ilgili kurum ihtiyac halinde,</p> <p>...</p> <p>c) Çalışanlar, bilim insanları, eğitimciler ile teknik ve idari personel olmak üzere eğitimi,”</p>
<p>MADDE 13 –</p> <p>(3) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren</p> <p>...</p> <p>a) 7 nci maddenin ikinci fıkrası uyarınca alınan stoklar ile ilgili bildirimlerden derlenmiş bilgiler;</p> <p>b) 8 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca hazırlanan salım envanterlerinden derlenmiş bilgiler;</p> <p>...</p> <p>saglar.</p>	<p>MADDE 6 – (1) Aynı Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (a) ve (b) bendinde geçen “bilgiler” ifadeleri “bilgileri” olarak değiştirilmiştir.</p> <p>“(3) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren</p> <p>...</p> <p>a) 7 nci maddenin ikinci fıkrası uyarınca alınan stoklar ile ilgili bildirimlerden derlenmiş bilgileri;</p> <p>b) 8 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca hazırlanan salım envanterlerinden derlenmiş bilgileri;</p> <p>...</p> <p>saglar.”</p>
<p>MADDE 16 – (1) Bu Yönetmelik, Kalıcı Organik Kirleticilerle ilgili 30/09/2016 tarih ve (EC) 850/2004 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü dikkate alınarak Avrupa Birliği mevzuatına uyum çerçevesinde hazırlanmıştır.</p>	<p>MADDE 7 – (1) Aynı Yönetmeliğin 16 nci maddesinin birinci fıkrasında geçen “30/09/2016 tarih ve (EC) 850/2004 sayılı” ifadesi “25/06/2019 tarih ve (EC) 2019/1021 sayılı” şekilde değiştirilmiştir.</p> <p>“(1) Bu Yönetmelik, Kalıcı Organik Kirleticilerle ilgili 25/06/2019 tarih ve (EC) 2019/1021 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü dikkate alınarak Avrupa Birliği mevzuatına uyum çerçevesinde hazırlanmıştır.”</p>
	<p>MADDE 8 – (1) Aynı Yönetmeliğin ek-1, ek-2, ek-3, ve ek-4’ü ekteki şekilde değiştirilmiştir.</p>

	MADDE 9 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.
	MADDE 10 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre ve Şehircilik Bakanı yürütür.